

Naar een nieuwe bestuurssamenstelling

Rapport van de Werkgroep bestuurssamenstelling en verkiezingen

7 Aanbeveling: een nieuw verkiezingsstelsel

Waterschapsverkiezingen die ergens over gaan

De in hoofdstuk 6 voorgestelde wijzigingen in de bestuurssamenstelling heeft vanzelfsprekend ook de nodige consequenties voor het verkiezingsstelsel. De werkgroep doet hieronder een aantal voorstellen. De werkgroep stelt voor directe verkiezingen te organiseren voor het vrije lijstenstelsel (algemene taakbelangen). De uitslag van deze verkiezingen wordt middels de kiesdeler vertaald in het aantal zetels per lijst in het waterschapsbestuur. Hiermee ligt de volledige zetelverdeling niet langer tevoren vast en kunnen er meer interessante verkiezingen plaatsvinden. Weliswaar ligt de omvang van het aantal zetels voor de algemene taakbelangen nog steeds vast, maar niet het aantal zetels die de belangengroepen kunnen gaan bezetten (kiesdeler). Met de voorgestelde systematiek worden de waterschapsverkiezingen eenvoudiger en kunnen zij meer echt ergens over gaan. De werkgroep verwacht dat verkiezingen van belangengroepen door middel van lijsten ook beter uitlegbaar zijn aan de kiezers. De belangengroepen die een lijst gevormd hebben, zullen immers naar verwachting zelf verkiezingscampagnes gaan voeren hetgeen de waterschapsverkiezingen in hoge mate kan verlevendigen. Het voorgestelde stelsel hoeft naar verwachting van de werkgroep niet met hogere kosten gepaard te gaan. Eerder mag enige besparing aan kosten worden verwacht, met name doordat bijvoorbeeld de dubbele stembiljetten voor gebouwd en ingezetenen wegvallen.

Kiesdistricten

De werkgroep stelt voor aan de provincie over te laten óf en hoeveel kiesdistricten in het waterschapsgebied dienen te worden ingesteld (in overleg met het waterschap). Hiermee kan de provincie regionaal maatwerk leveren daar waar een goede geografische spreiding van de bestuursleden in het waterschapsgebied gewenst wordt geacht.

Schriftelijke verkiezingen

De werkgroep stelt voor schriftelijke verkiezingen te houden. Met de schriftelijke verkiezingen zijn inmiddels bevredigende ervaringen opgedaan (logistiek en organisatorisch eenvoudiger, goedkoper en opkomstverhogend). De werkgroep meent overigens dat het waterschap open dient te staan voor andere ontwikkelingen (telefonische of digitale verkiezingen). De schriftelijke verkiezingsmethodiek zou kunnen worden vastgelegd in de komende AMvB waterschapsverkiezingen. De werkgroep meent dat verhoging van de opkomst geen doel op zich is, maar dat het voorgestelde vereenvoudigde systeem een positieve stimulans met betrekking tot verkiezingsopkomst en interesse in het waterschapsbestuur kan vormen.

Bestuursperiode van vier jaar

De werkgroep stelt voor de zittingsperiode van de waterschapsbestuurders op vier jaren te houden. In de waterschapswereld gaan wel stemmen op de bestuursperiode te verlengen naar zes jaar waarmee een betere bestuurlijke continuïteit (van met name de categorieën ingezetenen en gebouwd) zou zijn gewaarborgd. De werkgroep meent dat met de invoering van het lijstenstelsel de bestuurlijke continuïteit voldoende gewaarborgd kan worden, zodat één van de motieven om over te gaan tot een verlenging van de zittingsduur komt te vervallen. Een bestuursperiode van vier jaar sluit aan op de bestuursperiodes van de andere democratische overheden. Verkiezingen eens in de vier jaar dra-